N:o 2.

Redaktör och utgifvare:
FRANS J. HUSS.
Expedition:
Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. ö. g.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 16 Januari 1893.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.
Annonspris:
10 öre petitraden (15 öre utl.)

13. Årg.

Dagmar Sterky.

Det är som Jacinta i »Granadas dotter», den rol hon senast här utförde och den första hon kreerat, som den omtyckta sångerska, hvars namn läses här ofvan, framställes i vår illustration för dagen. Utförandet af denna rol hafva vi ännu i friskt minne likasom hennes öfriga gästuppträdanden å Kgl. Operan under höstterminen, alla åtföljda af en framgång, som intygats genom så väl publikens bifall som kritikens odelade beröm.

Efter det fru Sterky förut mera tillfälligtvis låtit höra sig å vår operascen, hade man förhoppning om att få se henne genom engagement fästad vid densamma under detta spelår, men den osäkra ställningen för vår Kgl. Opera i början af spelåret lade hinder i vägen härför, och då ett fördelaktigt anbud om engagement för början af detta år gjordes henne från Kristiania, der hon genom sitt konstnärskap förvärfvat sig lika stora sympatier som här, måste hennes senaste gästuppträdande å vår operascen, hvilket började den 11 oktober med drottning Maria i »Skrifvarkungen», upphöra med slutet af förra året. Om ett par månader ha vi emellertid hopp om att återvinna för operan fru Sterkys framstående talang.

Göra vi oss reda för de egenskaper, som utmärka fru Sterky såsom lyrisk konstnärinna, så ger oss redan hennes första framträdande på scenen förklaring öfver den sympati hon oemotståndligt eröfrar. Det hvilar nämligen öfver hennes personlighet ett okonstladt behag, som hänför, och när hon börjar sjunga, är sången en återspegling af detta. Den rösten eger ingen öfverväldigande volym, snarare en späd timbre, men saknar ändock ej styrka och klang. Fru Sterky eger också, hvad som är så vigtigt för en dramatisk sångerska, det finaste öra för intonationens renhet, en öppen och vacker tonbildning, som ger en fängslande klarhet och naturlighet åt den vokala framställningen, och när dertill kommer en förträfflig skola, som låter henne fullt beherska sina uppgifter, och en intelligens som adlar framställningen, är hennes framgång förklarlig. En sångerska med stora vokala resurser förstår att framkalla åskor af bifall med storartade kraftyttringar i toner och åtbörder, hvilka tydligen afse en sådan effekt; fru Sterkys talang är af annat slag: mindre storslagen än behaglig och anspråkslös, men icke mindre vinnande för det. Och det torde erkännas, att det helgjutna och fullkomliga inom en mindre sfer tillfredsställer mer än den ensidiga storheten.

Dagmar Sterky.

En tillfredsställelse af sådan art erfor jag sommaren 1886 å en konsert i Vaxholms kyrka, der bland andra lät höra sig en ung, obekant sångerska, som genom sin sympatiska stämma och framställning väckte det lifligaste intresse hos åhörarne. Efter konsertens slut ville alla ha reda på hvem den intagande unga sångerskan kunde vara. Jo, hon hette Dagmar Bosse, och man fick veta, att hon var elev

vid Musikaliska akademien och hade sitt hem i Stockholm; detta var hennes första offentliga debut. Samma uppmärksamhet och nyfikenhet väckte sångerskan sedan å konserter här i hufvudstaden, särskildt å herr Törsleffs matiné i Vetenskapsakademien den 22 maj 1887. Strax derefter den 3 juni debuterade fröken Bosse å Kgl. Operan såsom Rose Friquet i »Villars dragoner». Så lyckligt än den debuten utföll, ledde densamma dock ej till engagement eller förnyade debuter. Ett annat engagement torde dertill ha medverkat. Fröken Bosse ingick nämligen samma år förlofning med musikern Adolf Sterky, äfven elev af Musikaliska akademien, sedan bekant som tonsättare, och gifte sig med honom året derpå. Det är härefter såsom fru Sterky konstnärinnans verksamhet egentligen begynner; före skildringen af denna må dock några biografiska data anföras.

Dagmar Sterky, född Bosse, såg först dagen i Kristiania den 19 december 1866. Hennes föräldrar flyttade till Stockholm 1879, och den unga dottern Dagmar, som gjort lofvande framsteg som pianist och äfven befans af naturen utrustad med god sångröst, ansågs derför böra söka sig in som elev vid Musikaliska akademiens konservatorium. Femtonårig inträdde hon der, först som aspirant, men från hösten 1882 blef hon elev i solosång och och erhöll sin undervisning af fröken Ellen Bergman samt intogs i teaterelevskolan från dennas början vid nyåret 1886. Dagmar Bosse lemnade konservatoriet med utgången af vårtermin 1887 och erhöll då, hon ensam, konservatoriets medalj för sång, så mycket mera hedrande, som då samtidigt afgingo sådana elever i det ämnet som fröknar Juel, Moritz, Petrini och Hallgren o. a. ganska framstående, sedan som konstnärinnor bekanta sångerskor.

Hennes debut samma år å Kgl. Operan är förut nämnd. Under spelåret 1888—89 uppträdde hon der vidare såsom Anna i »Vermländingarne», Siebel i »Faust», Agathe i »Kungen har sagt det» och Papagena i »Trollflöjten», tillsammans 21 gånger.

Från oktober 1889 till november 1890 vistades fru Sterky jemte sin man utrikes, mestadels i Paris, der hon utbildade sig i sångkonsten, åtnjutande undervisning af den utmärkta lärarinnan mme Desirée Artôt-Padilla, medan hennes man der idkade kompositionsstudier. Under fru Artôts ledning instuderade fru Sterky ej mindre än fjorton större operapartier. Efter återkomsten till Sverige lät hon höra sig som Adèle i »Den svarta dominon» under mars månad 1891 fyra gånger och uppträdde under spelåret 1891—92 i Kristiania öfver 30 gånger som Adèle i »Svarta dominon», Siebel i »Faust», Madeleine i »Postiljonen från Longjumeau», Betly i »Alphyddan» och Camilla i »Zampa».

Från det gästspel fru Sterky i oktober förra hösten började å Kgl. Operan härstädes i »Skrifvarkungen» ha vi äfven i angenämt minne hennes Anna i »Hvita frun» och Mignon, båda lika utmärkta skapelser i dramatiskt som i musikaliskt hänseende; särdeles är den senare rolen liksom skapad för hennes naturel, och särskildt spegelscenen i andra akten är för henne en triumf af okonstladt behag och mästerlig sångkonst. Ellens lilla parti uti »Lakmé» har fru Sterky äfven utfört en gång under fröken Petrinis senaste gästspel, och den 26 sistlidne november såg man henne första gången som Jacinta i »Granadas dotter», då denna operas première inträffade.

Äfven konsertsalen har varit ett fält för fru Sterkys talang. Sålunda har hon i Kristiania gifvit ett par konserter och medverkat vid sådana både der och i den svenska hufvudstaden likasom i andra norska och svenska städer samt äfven i Paris.

Med detta års början har fru Sterky, hvars fädernehem återflyttats till Kristiania, såsom förut är nämdt, der engagerats för ett par månaders gästspel, hvarvid hon åter kommer att låta höra sig å Kristiania teater i »Postiljonen» och »Zampa» samt i »Villars dragoner».

Då fru Sterky genom sitt giftermål är fästad vid vårt land och vår operapublik vid henne med starka band af sympati och beundran för hennes konst, taga vi för alldeles gifvet, att vi snart få helsa fru Sterky åter välkommen till vår operascen icke blott såsom gäst utan som engagerad artist, allt i förhoppning om vår operas upprätthållande, hvartill i konstnärligt hänseende fru Sterkys engagement skulle vara ett godt bidrag, som till och med för närvarande knappast kan undvaras.

H.

En föregångare till Paganini.

af F. Schweikert.

Den som följer med violinspelets historiska utveckling skall finna den märkliga företeelsen, att redan tidigt, då knappast elementerna för den konstnärliga behandlingen af violinen voro gifna, en sträfvan framträdde att låta instrumentalsången träda i virtuositetens tjenst. Man märker detta i det 1733 utgifna, »L'arte del violino» benämnda, verket af Pietro Locatelli, en violinspelare, som hade rykte för att vara en af förra århundradets största virtuoser. Detta rykte synes ingalunda vara öfverdrifvet, när man betraktar de i detta verk befintliga 24 Capriccios, ty de fordringar, som i dessa tonstycken ställas på den spelandes tekniska förmåga, äro för denna tid rent af oerhörda. Om än i afseende på den flerstämmiga satsen, hvad utförandets svårighet beträffar, ett sidostycke finnes från samma tid i J. S. Bachs violinsonater, så står den italienske mästaren likväl ensam i det som han under denna tidiga konstperiod fordrar i afseende på kompliceradt spel i olika lägen. Med förkärlek tumlar han om i de högsta positionerna, en sak så mycket märkvärdigare, som, att döma efter de från samma tid kända kompositionerna, ingen vågade att ge sig ut öfver fjerde läget. Det kan nu icke förnekas, att Locatelli här och der går för långt och utan att fästa afseende på instrumentets karaktär öfverskrider dess gränser. Så för han exempelvis en passage ända upp till femstrukna C, alltså till yttersta ändan af gripbrädet. Om violinmässig ton kan då ej bli någon fråga; verkan är då endast beräknad på en förbluffande effekt. Frånser man dock sådana smakförvillelser, som med rätta kunna förvisas in på charlataneriets område, så erbjöd Locatellis Capriccios vid en tid, då det var total brist på skol- och etydverk för violinen, en rikedom af värdefullt öfningsmaterial till förvärfvande af en högre utvecklad teknik, och man hör med intresse omtalas, att Paganini särdeles flitigt öfvade dessa capriccier, ur hvilka han också hemtade många effekter för sitt föredrag.

På sina egentliga samtida utöfvade Locatelli endast ringa inflytande. Hans djerfva spelsätt konstrasterade för mycket mot det då herskande, hvilket rörde sig inom de af Corelli och Tartini utstakade gränserna och endast lemnade föga rum åt fingerhjeltarnes konst men framför allt afsåg ernåendet af en stor och ädel ton. Hos en violinspelare af den tiden är emellertid Locatellis förebild omisskänlig; vi mena Jean Marie Leclair l'aîné, * tvifvelsutan den mest betydande bland de franska violinmästarne i första hälften af 18:de århundradet. Hur högt han skattade sin italienske kollegas konst, framgår deraf, att han ännu i sina senare lefnadsår reste till Amsterdam, der Locatelli bodde, för att närmare lära känna hans manér. Visserligen kan man med rätta förebrå denne mästare, att han i sina capriccier alltför mycket skattat åt virtuositeten med åsidosättande af den konstnärliga idén, deremot visar han sig i de flesta af sina andra verk såsom en gedigen tonsättare, som hvarken saknar djup eller graciösa idéer. Af Locatellis talrika violinkompositioner ha endast få utkommit i nya upplagor. Hvad som utgifvits är: F. David: Sonat och Capriccio (hos Breitkopf & Härtel, Leipzig), Alard: Sonat och Capriccio (Schott

* Af denne både som virtuos och tonsättare lika framstående konstnär har Ferd. David i sin »Hohe Schule» upptagit två sonater.

i Mainz), Witting: Åtta Capriccios (Holle i Wolfenbüttel); dessutom hafva sonater utgifvits af L. Zellner (hos Spina i Wien) och Deldevez (Richault i Paris).

Om Locatellis yttre lefnadsförhållanden känner man föga. Född i Bergamo 1693 kom han redan som gosse till Corelli i Rom, hvars undervisning han länge åtnjöt. Sedan han slutat studierna begaf han sig på konstresor, först i Italien, vidare till Tyskland, Frankrike och England för att slutligen slå sig ned i Amsterdam. Här upprättade han stående offentliga konserter, som han sjelf dirigerade, och hvarigenom han mycket bidrog till höjandet af musiklifvet i den gamla ansedda handelsstaden. Huru stort anseende han sjelf åtnjöt der kan man sluta till af det allmänna deltagande hans död framkallade. Likasom när en högt stående, i allo ärad person aflider, anlade borgarne i Amsterdam sorg vid hans frånfälle. Pietro Locatelli dog 1764.

En operainvigning för 150 år sedan.

Den 7:de sistlidne december kunde man i Berlin fira öppnandet af dess operahus för halftannat århundrade sedan. I N. Berl. Musikzeit. förekommer med anledning häraf en uppsats af F. Katt, hvilken dermed tecknar en tidsbild, som torde kunna intressera vår läsare, hvarför densamma här meddelas.

År 1742 den 26 november kunde de skådelystna, redan då för sin nyfikenhet beryktade berlinarne, vid gathörnen i residensstaden läsa följande uppklistrade poliskungörelse:

»I thy att nästkommande december månad i det nya Opera-Huset Operorna skola taga sin början; alltså varder allom, men synnerligen herskapernas betjenter, härmed allvarligen anbefalde, att i följe af deromkring ännu qvarstående träställningar, alls icke med brinnande facklor närma sig bemälta Opera Hus, ännu mindre i detsamma ingå eller andra eldfarliga ting der införa, skolande i vidrigt fall sådane personer, jemte mistning af facklorna, genast i arrest bringas och en eftertrycklig bestraffning undergå. Hvarvid dock varder desamma obetaget, att sina herskaper med tillslutna och väl aktade lanternor framför operahuset invänta och sålunda hemåt ledsaga Gifvet i Berlin. den 26 november 1742.

På H. Kgl. Majestäts allernådigaste Special-befallning.

Kgl. Preuss. Hof-Marschalks-embetet

Gustaf Adolf von Gotter.»

Så lydde kungörelsen. Stora händelser kasta skugga framför sig. Det nya operahuset nalkades sin högtidliga invigning.

Ända hittills hade Fredrik II nöjt sig med att placera sin mycket omhuldade italienska opera i en interimsbyggnad, tillhörande kungliga slottet. Liten och tarflig var denna i en flygel af palatset inrättade teater. Två logerader och åtta bänkar på parterre hade der funnit plats. På främsta stolraden satt kungen, medan den stora fondlogen var för drottningen och prinsessorna, tio sidologer för adeln och platser af andra rangen bestämda för inbjudna stadsboar.

»Rodelinde» var den första stora opera, som i slottets komedisal uppfördes; senare användes den anspråkslösa lokalen till uppförande af franska skådespel med inlagda solodansar, äfven förekommo der repetitionerna till de praktfulla karnevals-operorna, som skulle väcka berlinarnes förvåning och förtjusning. Knobelsdorf skulle emellertid skynda sig med byggandet af det storartade operahuset. På sommaren 1741 kom Graun hem till residenset med en skara konstnärer och konstnärinnor, bland dem den berömda Mariotti från Neapel och de storartade sångarne Guiseppe Santarelli från Rom och Giovanni Triulzi från Milano. Operadiktaren Bottarelli från Siena fick ej heller saknas och han omarbetade nu operan »Rodelinde» af Nelli, Graun tog befattning med kompositionen och venetianaren Giacomo Fabris målade de dyrbara dekorationerna. Allt gick undan med feberaktig skyndsamhet, endast konungen dröjde ännu, uppehållande sig i Schlesien. I september 1741 lades grundstenen, och de kungliga prinsarne bevistade den högtidliga akten.

Kung Fredrik återkom från Schlesien den 11 november 1741. Italienarne lyckades samma afton å en konsert vinna konungens stora välbehag, allt var i ordning, endast byggandet af det präktiga operahuset ryckte ej framåt af brist på virke. Så skedde då den 13 december 1741 på interimsteatern första uppförandei af »Rodelinde» och vann stormande bifall.

Åtta härliga dekorationer, bland hvilka ett kungligt förmak och »ett galleri uti Rodelindes gemak» väckte åskådarnes stora beundran. Fru Johanna Gasparina från Milano som Rodelinde och herr Triulzi som Grimoald gjorde under i sina roler. — Tvåtusen versar och ej mindre än 24 arior innehöll operan, några gymnasister, begåfvade med goda röster, bildade i fruntimmersdrägter kören. »Publiken», heter det, »gick öfverväldigad af hänförelse från skådeplatsen».

Orkestern, i hvilken båda bröderna Benda såsom violinvirtuoser intogo främsta platsen, utgjordes af: 2 flygtar, 12 violiner, 4 altvioler, 4 violonceller, 3 kontrabasar, 4 flöjter, 2 fagotter (bassons), 2 valdthorn, 4 oboer, 1 theorbe och 1 harpa.

»Rodolinde» blef karnevalens stjerna. Den 19 december och 5 januari, vid prins August Wilhelms förmälning med Luisa Amalia af Braunschweig, återgafs operan, då med en prolog benämnd »Venus och Cupido»; med densamma infördes på ett värdigt sätt opera-serian, och komponisten Graun skördade mycken ära derför.

Under tiden skred det raskt framåt med den nya operabyggnaden, ehuruväl konungen rest till Böhmen och penningar uteblefvo.

»På den forna vildmarken intill början af Behrenstrasse och Linden-allén, hvilken för konungen varit en styggelse», såsom det heter i bref från den tiden, »resa sig snart grundmurarne till det pompösa byggnadsverk, som skall försätta hela den bildade verlden i undran och häpnad». Nya engagementer afslutades under sommaren, af hvilka den berömde kastraten Porporinos är att anse såsom det mest betydande.

Slutligen tänkte man också på balettens uppsättning. Michel Poitier, den graciösa Cochois och m:selle Rolland inträffade från Paris.

I Berlin blefvo de franska komedianterna mottagna med jubel. Betraktar man Chodovieckis intressanta kopparstick, som framställa damerna och herrarne i denna trupp, så måtte det ha varit ett ganska lustigt och märkligt slags folk. Så den intagande Cochois, kostymerad som fe, Poitier som trollkarl och m:selle Rolland som Cupido. I sorgspelet »Rhadamiste et Zenobie» passerade de franska skådespelarne, likasom ballettruppen, revy för konungen, som den 20 augusti återkommit till residensstaden; och H. Maj:t fann stort behag i fransmännen. Snart sålde äfven sockerbagarne »Chocolate Cochois», Pains de Poitier» och »Dragées Rolland».

Man kan deraf se hur populär den lifliga skaran redan lyckats blifva hos de då förfranskade berlinarne. Äfven tidningsskribenterna synas ha varit förtjusta. De yttra sin afsky för de s. k. tyska komedianternas simpla skrå och prisa Berlin lyckligt, som kunde berömma sig af ett sådant företräde.

Den 20 november spelades för sista gången på den lilla slottsteatern. Den 29 november förkunnade tidningarna att textböckerna till den nya operan kunde få köpas hos enkan Simon, Königstrasse, hos herr Richard på slottet och hos herr Cournon, lärare i italienska språket, Kronenstrasse, exemplar på tryckpapper till 8 groschen, på skrifpapper till 12 groschen. Situationen blef allt mer och mer spännande. Raka och ståtliga grenadierer, Potsdams gardesbataljon, ryckte in i Berlin för att tjenstgöra i operahuset under karnevalsföreställningarne; den betydelsefulla dagen närmade sig.

Efter den beskrifning byggmästaren då meddelade var teatern en af de längsta och bredaste i verlden. Vidare fick man veta, att genom en öfverbygd kanal med 9 fots högt hvalf, och som gick igenom hela byggnaden, »två vattenmaschiner kunde bringa vatten ända upp till taket in uti två stora vattenbehållare, så att icke allenast naturliga cascader och vattenstrålar kunde åstadkommas, utan äfven om eldsolycka inträffade hela teatern kunde sättas under vatten. Logerna äro så rymliga och beqväma, att de äro riktiga rum liknande.» Vidare heter det: »Huset är indeladt i tre salonger: 1) Den Corintiska, 2) Parterrens, der vid logerna och portalen de förgylda dekorationerna träda fram från en hvit grund och äro af en synnerlig goût samt göra en skön effekt, och 3) den Apolloniska, i hvilken rundtomkring ett entablement af idel satyrer sträcker sig. När operan är stängd, kan i huset Redoute hållas. Vid slutet af logeraden ser man en sal der herskaperna kunna spisa. Under tiden kan parterrgolfvet höjas i likhet med teatern och teatern sjelf förvandlas till en Corintisk salong.»

Och så kom ändtligen den 7 december 1742 med första uppförandet af operan »Cäsar und Cleopatra». Infattad i byggnadsställningar stod huset der, ännu icke fullfärdigt; framsidan i rohbau var icke i ordning och trapporna voro ej heller färdiga. Man fick derför begagna de båda sidogångarne. Ett tältartadt hölje af linne fick tjenstgöra som tak, emedan målningen ännu fattades. Simpla träbänkar stodo i logerna, der förgyllningen äfven saknades. Allt detta måste ersättas med en glänsande belysning, hvilken under de båda första vintrarne kostade ej mindre än 2771 thaler och som i teatersalongen likasom i andra för publiken tillgängliga rum bestod af tjocka vaxljus. De fem kronorna i åskådare salongens tak, likasom de tre kronorna i proceniets, strålade med rik glans från en mängd ljus. Rampen var upplyst med talgmarschaller och dylika befunno sig i hvarje kuliss. De dansandes garderober voro äfven upplysta med vaxljus.

Under häftigt snöglopp den 7 december kl. 6 på aftonen egde första uppförandet af »Cäsar och Cleopatra» rum. På parterren syntes nästan hela generalitetet och tjenstgörande officerare; bakom orkestern stodo två rader förgylda, med rödt sammet klädda fåtöljer för konungen och hofvet. Alla andra fingo stå. I de förnämsta logerna voro ministrarne och de högre embetsmännen placerade, öfversta logeraden var besatt med »det borgerliga publikum». Till parterrlogerna hade förnäma främlingar fått tillträde, i det H. Maj:t åt sådana »personer af distinction» dagen förut tillställt entréekort genom hoffurirer.

Publiken blef insläppt kl. 5. De fint klädda hade företrädet. Hvad personer från hofvet beträffar, så uppträdde de i courdrägt, militärerna i paraduniform och andra tjenstemän i civiluniform.

Så snart majestätet genom parterrlogen till venster bredvid orkestern inträdt, helsat och satt sig, började trumpetarne och pukslagarne vid gardet och gendarmerna att uppstämma fanfar och på samma gång uppställde sig gardesgrenadiererna på båda sidorna af scenen. Nu syntes äfven drottningen och prinsessorna i midtellogen.

Alla reste sig vördnadsfullt från sina platser. Intendenten, grefve Gotter, som stod bakom konungens stol, gaf ett tecken och uvertyren begynte. Graun i röd rock och hvit allongeperuk dirigerade och Benda aflöste honom emellanåt. Orkestern bestod såsom förut är sagdt, af talrika instrumentister. Två theorbister, harpister och två violoncellister ackompanjerade tillsammans recitativen, hvilket, som det heter, åstadkom en hänförande klangverkan. Full af musikaliska prydnader och fioriturer presenterade sig »Cäsar och Cleopatra» af hofoperafabrikanten, maëstro Graun. Emilia Molteni och Antonio Porporino voro utomordentliga; tre par figuranter och tre solodansöser utförde en graciös balett. Formligen betagen lemnade publiken teatern, och Berlin hade fått inom sina murar upplefva någonting verkligt storartadt.

Dessa båda första operor kostade tillsammans i dekorationer och kostymer 210,000 thaler. Efter invigningen af operan gafs »Cleopatra» hvarje måndag, och längre fram, i januari 1743 »Clemenza di Tito» af Metastasio och Hasse, såsom praktopera hvarje fredag, till dess markgrefvinnan Doroteas död kom störande emellan och gjorde ett slut på hela karnevalsståten. Fullkomligt färdig blef operan i oktober 1743 i hela sin glans och prakt. Snart derpå egde första redouten rum. Alla måste uppträda maskerade å operan och på rörlig fot. Sångare och sångerskor, dansörer och dansöser måste äfven förblifva kostymerade.

Om denna redoute förmäles: »Logerna äro så fördelade, att de förnämsta äro för hofvets damer och kavalierer, de dernäst för adelsmän, som ej ha tillträde till hofvet, äfvensom för andra i kunglig tjenst stående personer; tredje klassens loger voro bestämda för dem som voro af borgerligt stånd. Vid dessa baler skulle adeln af båda könen infinna sig i rosafärgade dominos; folk af borgerlig härkomst fick kostymera sig efter behag men i snygga drägter. På sjelfva baldagen voro i stora salongen fem bord, hvartdera med 30 couvertes, reserverade för adeln.» Dessa redouter måste ha varit förtrollande, och berlinarne tyckte sig vid dem vara i sjunde himmeln. Kungen sjelf, klädd i rosadomino, blandade sig i mängden bland dansande, men utan mask. Årligen egde dessa redouter rum, till hvilka kammarmusikus Janitsch komponerade musiken.

Följetong.

Roger och Jenny Lind.

af E. M. Vacano.

Man har skrifvit och talat mycket om konstnärers äktenskap, och nästan alltid har facit blifvit ett sorgligt eller åtminstone icke något synnerligen fördelaktigt. Men ett konstnärsäktenskap, som man med verklig glädje kunde betrakta, var det emellan den berömde tenorsångaren Roger och hans hustru Fanny — denne Roger, för hvilken Meyerbeer skref sin profet, Roger som sedan måste spela på scenen med en konstgjord arm, konstnären med hvilken alla den nyare franska operans framgångar voro på det närmaste förbundna. Men Fanny var också en förtjusande varelse — ingen skönhet, men så behaglig, älskvärd, kvick och angenäm, som endast en fransyska kan vara. Deras äktenskap var alltså mer än ett lif mellan turturdufvor — det var ömsesidigt fullkomligt, hjelpsamt, kärleksfullt, och det bästa förstånd rådde mellan makarne. Hon var »en god kamrat», gjorde hans hem angenämt, vann åt honom många vänner, tröstade honom när han led orätt, åtföljde honom på alla hans resor och gasteringar och var honom i ordets bästa betydelse hans alter ego. De lefde ett lif *med* och ej blott *bredvid* hvarandra, och ett skönt ärofullt och framgångsrikt lif var det för den firade sångaren och hans lilla charmanta fru. Ju mer damerna svärmade för le beau Roger, förgudade och sprungo efter honom, desto mera stolt var Fanny öfver honom, och ingenting hade hon så roligt af som att läsa de kärleksbref, hvilka dussinvis anlände till »operans stjerna», och dem hon sedan använde att göra papiljotter af.

År 1848, det år då hela kontinenten ifrån Paris blef revolutionerad, fann Roger likasom så många andra Paris obehagligt och lät engagera sig för en turné med Jenny Lind. Han tog alltså sina noter och sin Fanny samt begaf sig öfver till London, der allting var klart med impresarien. Turnén skulle räcka en månad och gå genom England, Skotland och Irland. Balfe, den berömde Balfe, var kapellmästare, F. Lablache, son till den »store» Lablache, sjöng baspartierna, bariton var Belletti.

Roger var helt förtjust öfver utsigten att få göra en sådan konstresa vid sidan af den förnämsta sångerska den

tiden, under det på fastlandet öfverallt förekommo politiska slitningar, krig och blodiga pannor.

»Hvilken lycka!» sade konstnären med glädjestrålande blick till sin hustru; »jag får då tillfälle att studera detta sällsamma väsen, som Paris aldrig fått ega, men hvars verldsrykte, uppspiradt i Tyskland under Meyerbeers auspicier, i England tagit sådana dimensioner, att man vid hennes ankomst i en stad ringer i alla klockor och i en annan erkebiskopen går henne till mötes och inrymmer åt henne en bostad i sitt eget palats! Och dertill ett hjerta så ädelt, att hennes frikostighet verkligen är kunglig — hon grundar hela hospitaler och konservatorier! . . .»

»Ja, det måste vara ganska intressant för dig!» svarade hans fru med ett leende, »och mycket fördelaktigt för ditt renommé!»

Repetitionerna togo sin början; Roger och Lind genomgingo alla sina ensembler i »Somnambula», »Lucia», »Puritanerna» och »Regementets dotter», de operor som under turnén skulle gifvas.

»Nå?» frågade madame Roger efter dessa repetitioner sin man, under det hon försåg hans Toniokostym med nya band.

»En märkvärdig kvinna!» utropade med sällsamt allvar Roger, som på äkta fransyskt vis vanligen brukade taga allting lustigt och lätt, ofta något sarkastiskt. »Hur samvetsgrann är hon icke i alla detaljer, hur noggrann och precis. Men det tycker jag om. I hennes blå ögon flammar snillets låga; till och med utan sin talang vore hon ett unicum, en kvinna som är ett studium värd. — Emedan hon känner sig sann och af äkta halt är hon full af tillförsigt och gör storverk, obekymrad om hvad man fäller för dom öfver henne. En blandning af tillbakadragenhet och hängifvenhet, af sorgbundenhet och munterhet påminner hon om många sina landsmän, som jag lärt känna; hon har i sitt sätt likasom i sin blick, beslöjad af de långa ögonhåren, någonting mystiskt, koncentreradt, hvilket är så äkta nordiskt. När man ser henne, förstår man Sverige, detta land för sagorna och det religiösa svärmeriet, med sina vida väldiga skogar, sina blåa sjöar.»

»Du blir ju helt poetisk!» skrattade Fanny med sitt äkta fransyska, klingande skratt.

»Det kommer sig deraf att närheten af denna underbara person verkar som poesi. Jenny Linds största styrka ligger deri, att hon tror på sig sjelf; hon besitter djup sjelfaktning och lefver som ett helgon: det är som ansåge hon sig för ett himmelskt sändebud, hvilket skall bereda folkens lycka genom konstens religion. Derföre förblifver hon kall och ärbar i sitt privatlif, och hon tillåter ej sitt hjerta att sättas i låga af de lidelsens flammor, med hvilka hon upptänder oss på scenen . . .»

Fanny riktade hastigt en allvarlig blick på den vackre mannen, som hon kallade sin make. Men i nästa ögonblick skrattade hon och pratade på sitt Parismanér: »Och det är då en lycka! Ty *hvar* skulle det väl annars sluta med den förtjusning hon framkallar hos er? . . .»

Resan anträddes den 5 september. Man begaf sig först till Birmingham, der en enda konsert gafs i stadshuset. Roger sjöng dom Sebastians romans, med Lablache första duetten ur »Wilhelm Tell» samt ett adagio och gjorde furore. Men en orkan af bifall framkallade Jenny Lind vid slutet af konserten med sina svenska sånger. Roger fann sig aldrig ha hört något liknande.

»Hur stor och förbluffande är inte hennes röststyrka i höjden!» mumlade han; »utan att skrika får hon fram ett nästan samtidigt eko från forte till pianissimo! . . .»

Man reste vidare till Liverpool, logerade i Adelphi-hotellet, tog sig ett parti landsknekt på aftonen och Lablache berättade lustiga historier, bland annat om den engelska damen som var så måttlig, att hon blott vid två tillfällen drack brandy: den dag då hon åt stekt fiäsk, och den dag hon — icke åt det!

Jenny Lind logerade icke i samma hotell som de andra — det gjorde hon ej en enda gång under resan. Det såg litet högfärdigt ut, men Roger fann det egentligen taktfullt, ty sällskapet var derigenom mera ogeneradt. Hon lefde så att säga innestängd med sig sjelf. Så kom man till Manchester och bodde på Albion-hotellet, nära det, der Malibrun slutade sina dagar. Samma afton gafs »Lucia». Roger gjorde brillant succès vid sidan af Jenny Lind.

Efter föreställningen kom han i sällskap med Lablache på hemvägen, då de råkade bli uppehållna i klädkammaren.

»Hur är det med dig?» frågade Lablache, som plötsligen blef stående under en lykta och släppte Roger, med hvilken han gick arm i arm. »Du är ju alldeles utom dig — du darrar . . . och ja, tårar i ögonen! . . . Hur är det? . . .»

Roger svarade med darrande stämma under det bröstet häfde sig: »Hur det är, menniska! Jo det är så att jag i Lind *ändtligen* har funnit den person, som *förstår* mig på scenen: hon ger sig sjelf lif, hennes händer trycka mina med all kraft, den konstnärliga lidelsens bäfvan beherskar henne; hon identifierar sig med sin rol på ett gripande sätt, och likväl låter hon aldrig hänföra sig så, att hon icke herskar öfver sina medel! *Hon* är den kvinna, som hos en konstnär kan väcka allt, allt hvad som hos honom slumrar. Hur ansenligt höjer sig ej ett sådant väsen öfver ens egen förmåga! Hvad äro vi emot *henne!* Vi ha lärt, vi ha studerat, vi beräkna, och hon *är* allt det der af sig sjelf! . . .»

»Roger! jag tror att du är . . .»

»Hvad då?»

»Att du är kär! . . .»

»Om du än en gång yttrar ett så dumt ord, så slår jag dig till marken! Kär! . . . Lika väl kunde du säga att man är kär i en engel, kär i sin sånggudinna! Jag *älskar* henne . . .»

»Roger!» yttrade plötsligt helt sakta en fruntimmersröst intill honom.

Han vände sig hastigt om. »Fanny!» utropade han, helt bestört.

»Jag blef uppehållen af garderobièren, som jag måste lugna för hennes sjuka barn. Det var bra att jag träffade dig. Jag hade annars fått gå ensam hem.»

Man talade ej många ord på hemvägen. Hemkommen sade Fanny till sin man, i det hon tog af sig hatten och lade den på bordet:

»Roger, — hvad har jag fått höra? Jag vill ej hyckla, såsom skulle det vara mig likgiltigt, och jag vill icke ställa till någon scen . . . Men säg mig, är det sannt hvad du sade åt Lablache?»

Han stod der med handen pressad mot pannan, och med dämpad röst svarade han: »Fanny, var nu inte något barn!»

»Du ser att jag ej är något barn; jag gråter inte och grälar inte. Du har sagt, att du älskar Lind!»

»Fanny, min älskade hustru! Du vet ju att det finns en hjertekärlek och en själskärlek . . .»

Hon höjde på axlarne. »Är det icke samma sak?»

»Jo hos vanliga menniskor, men icke hos oss konstnärer, hos sångaren. I honom finnas *två* väsen. Och mitt teaterväsen, det väsen som jag eger såsom Edgardo, Tonio, Raoul har i Lind funnit sin — komplettering. Är det en kärlek för hvilken en hustru kan blifva svartsjuk? . . . När jag är med henne på scenen omsväfvar mig en fläkt af hennes ande och väcker inom mig allt stort och härligt, hvaraf jag är mäktig! — Men från det ögonblick jag lemnar scenen, då jag träder tillbaka in i mitt menskliga lif, då gifves det bland alla kvinnor i verlden, bland alla dem, som omgifva mig med sin beundran, blott en: det är du. Du är hemmet, du är min lycka.» — Han tystnade.

Hon svarade ej.

»Är du ännu svartsjuk?» frågade han.

Hon lade sin hand i hans och såg honom rätt i ögat.

»Nej», sade hon enkelt och förtroendefullt.

* * *

Resan gick vidare; öfver Newcastle till Berwick och sedan till Dublin.

Öfverallt försatte Lind den kallaste och mest kritiska publik i ett rus af hänförelse. Återfärden från England gjorde man på skeppet »Bradshe». Det var ett härligt väder. Tusentals personer voro samlade vid kajen för att taga farväl af Jenny Lind och utbringa entusiastiska hurrarop för henne. Lumby lät på öppna sjön sitt kapell spela. Under en vals grep Roger Jenny Lind om lifvet, andra fingo också tag i några damer, och så svängde man om på däcket i en munter dans under det klaraste solsken, medan skeppet gjorde hastig fart. Under en paus befann sig Roger nästan ensam med Jenny Lind vid relingen dit de dragit sig undan för att konversera.

»Vi skola nu snart skiljas», sade han. »Och det käns mig som om jag dermed skildes från den bästa delen af min konst.»

Jenny Lind log med ett leende, som kunde förliknas vid doften af friska rosor.

»Ni skall sjunga med andra sångerskor, monsieur Roger . . . Det är hela skilnaden.»

»Tror ni det? Jag kommer då att återigen bli *ensam* med mig sjelf på scenen. Jag skall göra mitt bästa, men det varder så litet. När jag sjunger med *er*, får jag af *er* inspirationen, det sanna Det kommer sig deraf att ni ej sjunger utan jublar och snyftar med er stämma. *Hvad* är det som rör sig i ert hjerta så, att det kan i sången blomstra med en doft som berusar alla — de medspelande likasom publiken?»

»Konsten kanhända.»

»Endast konsten?» sade han och blickade in i hennes klara ögon med en skakning på hufvudet.

»Kanske något mer», sade hon tankfull och blickade ut emot det oändliga fjerran. »Kan ni gissa hvad det är?»

»Religionen?» sade han långsamt.

Hon svarade ej. Hon slog sig ned på en skeppsstol och sade derefter:

»Kom hit, Roger, och hör på mig. Till hälften barn, då mina väninnor talade om sina tillkommande, hvilka alla måste vara stora förnäma herrar, drömde jag ofta om hur min käraste skulle se ut — ty jag hade aldrig haft någon, och då tänkte jag att jag skulle kunna älska en riktigt fattig man, en vedhuggare som går och släpar i skogen och som älskade skogsdoft och fågelsång liksom jag sjelf . . . Och när jag blef sångerska, och hela verlden firade mig, när många högättade män täflade om mig, då förstod jag min barndomsdröm . . . Jag visste att det endast kunde blifva en man, som vore en riktig konstnär och kunde skapa ur hjertat såsom jag. Det är min lefnads dröm.»

»Och har ni funnit denne man?»

»Aldrig, och så har det kommit sig, att jag till slut egnat all min kärlek åt himlen.»

* * *

I London gaf sällskapet sin sista föreställning för att sedan sprida sig åt olika håll. Man gaf »Somnambula». I sista akten under ritornellen till slutrondot sade Amina-Lind sakta till Elvino-Roger, då hon står vid hans sida:

»*Hör nu väl på min aria, Roger, det är de sista toner ni får höra af mig på teatern.*»

Roger studsade. Skulle det vara sant? Hennes karrièr skulle vara slutad! I zenith af sitt rykte skulle hon säga teatern farväl! . . . Han fick ej tid att fordra en närmare förklaring . . . Hon sjöng . . . Den hänryckta publiken applåderade utan aning om att den skulle mista henne. Och när turen kom till honom, måste han med glad min sjunga, fast hans hjerta krympte samman af sorg.

Hvarför skulle hon öfvergifva scenen? Var hon trött på att öfva välgörenhet? Så länge hon verkade som konstnärinna hade hon lefvat som ett helgon. Man talade om en kyrkofurste, som ingifvit henne skrupler angående utöfvandet af hennes kall. Hvem vet! — — Långt derefter erfor Roger, att Jenny Lind förmält sig med pianisten Otto Goldschmidt. — Hon hade väl sålunda, tänkte han, funnit en äkta konstnär.

Musikalier och Musikliteratur

fördelaktigt bedömda i utlandet.

Max Bruch: *Siechentrost* (opus 54), för en eller flere sångstämmor med piano.

Detta komponistens nyaste verk, bestående af 5 nummer, hör utan tvifvel till den bekante tonsättarens värderikaste alster. (N. M. Z.)

Höckert, Ad.: *Weihnacht*, för 3 fruntimmersröster och piano (opus 27). (Part. och stäm. 1 Mark n., särskild. stäm. 30 Pf. — Barth. Senff, Leipzig).

Ett charmant, fint tänkt musikstycke af skön klangverkan. (Signale).

Kullak, Franz: *Die erste Klavierunterricht*, 48 Uebungstücke nebst Fingerübungen im Bereiche von 5—7 Töne mit besonderer Bezugnahme auf Takt und Rhytmus (Berlin, R. Sulzer, nachf.).

Häftet erbjuder en utmärkt ledning i att göra fingrar och händer oberoende af hvar andra samt att bilda känslan för rythm. (O. L. Allgem. Musik-Z).

Thieriot, Ferd.: *Oktett* för klarinett, horn, fagott och stråkinstrument med kontrabas (manuskript). — *Symphonietta* (opus 55).

Oktetten, i 4 satser, nyligen gifven i Hamburg, omnämnes såsom ett intressant verk. Symfoniettan, högst intagande, har med stor framgång gifvits i en mängd städer. Stycket, hvars första del är af lyrisk stämning, slutar med en liflig Tarantella. (N. M. Z).

Zabel, Eugen: *Anton Rubinstein.* Ein Künstlerleben (med porträtt. — Pris 6 Mark, i band 7 Mark. — Barth. Senff, Berlin).

Författaren, väl bekant med ryska literaturen, är ej musiker men har här lemnat ett mycket intressant verk, hvars rent biografiskt-personliga element är starkare representeradt än det kritiskt-sakliga, som dock omfattande berör Rubinsteins kompositioner. (Signale).

Från scenen och konsertsalen.

Kgl operan. Jan. 1, 5. Rossini: *Wilhelm Tell* (Mathilda: frök Frödin, 1:sta debut; Hedvig, Jemmy: fru Strandberg, frök. Karlsohn; Tell, Arnold, Fürst, Melchthal, Gessler, Ruodi, Leuthold: hrr Lundquist, Ödmann, Sellergren, Strömberg, Nygren, Lundmark, Grafström). — 2. Verdi: *Trubaduren* (Leonora: fru Pyk; grefve Luna: hr Wallenius). — 3, 6 (1,30), 8 (1,30), 13, 15. *Vermländingarne* (15/1 för 250:de gången). — 4, 6 (7,30), 8 (7,30). Hallström, Iv.: *Per Svinaherde* (Prinsessan, baronessan, Märtha, Lisa: frök. Holmstrand, fru Strandberg, frökn. Hedgren, Almati; kejsaren, prinsen, baron Kofelt, Peter, Hans: hrr Lundqvist, Lemon, Brag, Sellergren, Lundmark). — 9 Söderman, Aug.: *Hin ondes lärospån*; balett: *Dygnets timmar* (ur »Gioconda»); Mascagni: *På Sicilien.* — 10, 12. Weber: *Friskytten* (Agatha: frök. Alma Hulting, 1:sta debut; Anna: frök. Karlsohn, 1:sta brudtärnan: frök. Gaston; Max, Kasper, Ottokar, Kuno, Kilian: hrr Strandberg, Sellergren, Lundqvist, Strömberg, Malmsjö. — 14. Thomas; *Mignon* (Mignon: fru Edling, som gäst).

Vasateatern. Jan. 13—15. Strauss: *Läderlappen.*

I jul har som vanligt upptagits folkskådespelet »Wermländingarne», såsom pjesen först kallades: »sorglustigt tal-, sång- och dansspel», och denna repris var nu så mycket märkligare, som det populära stycket den 15 d:s gick för 250:de gången öfver operascenen, ett sällsynt jubileum, öfver hvilket den nu åldrige författaren kan vara stolt. Pjesen gafs ungefär samtidigt under julen på två andra Stockholms teatrar och i Göteborg. Författaren var 30 år då pjesen första gången uppfördes den 27 mars 1846 å operan. Andreas Randel, som arrangerade den lika populära musiken afled redan 1864. Vid sidan af »Wermländingarne» har Christiernssons—Hallströms sagospel »Per Svinaherde» åter gått öfver samma scen inför goda hus och med rätt stort bifall. Af pjesens förra personal återfanns nu endast fröken Almati, fru Strandberg och herr Lundqvist i sina gamla roler; hufvudpersonerna: prinsen och prinsessan hade särdeles goda representanter i herr Lemon och fröken Holmstrand; som den gamle baronen var herr Brag vederbörligen komisk. Om sjelfva stycket och dess musik ha vi förut yttrat oss.

På Kgl. Operan ha ett par lyckliga debuter egt rum, hvilka i korthet må omnämnas. Först framträdde, förut obekant för vår musikaliska publik, fröken Frödin såsom Mathilda i »Wilhelm Tell» och gjorde genom en god och rätt voluminös röst samt redan väl utbildad koloratur ett fördelaktigt intryck, helst som äfven apparitionen dertill bidrog. Vidare har man fått höra fröken Alma Hultgren, hvars uppträdande på en symfonikonsert förut omnämts, såsom Agatha i »Friskytten» och fick då bekräftelse på att fröken H. är i besittning af en ganska vacker och för opera-serians stora partier lämplig och jemt utbildad röst. Ovanan vid scenen torde ha varit orsak till att den dramatiska framställningen var något stel och färglös. Någon instruktion i det hänseendet står väl ej debutanterna å Kgl. Operan till buds, om ej genom eget bekostande af lektioner i plastik och sätt att föra sig i en rol. Sångkonsten lär fröken Frödin ha lärt för fru Östberg och fröken Hultgren för herr Arlberg. I »Mignon» har man haft nöjet att åter få se och höra fru Edling i titelrolen.

Af öfriga teatrar ha såväl Vasateatern som Södra återupptagit gamla bekanta favoriter, sålunda den förra »Läderlappen» den senare »Fru Hin» med fru Anna Lundberg som gäst.

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan. Under förflutna hösttermin har å Operan gifvits 77 föreställningar, deraf 2 symfonikonserter. 23 operor ha gifvits, deraf 9 för första gången å denna scen och flertalet med ny eller delvis ny rollbesättning. En ny opera, »Granadas dotter» har uppförts.

Den till den 7:de jan. tillämnade reprisen af »Fra Diavolo» är framflyttad till obestämd tid.

Fru Östberg i Newyork. Den uppgift som meddelats, att fru Östberg efter sitt första offentliga uppträdande här strax derefter skulle ha sjungit på en egen konsert, var så till vida felaktig, att hon endast biträdde å en i Chickering Hall gifven konsert af violinisten Johannes Wolff och violoncellisten Jos. Hollman. Fru Ö. sjöng vid detta tillfälle recitativ och aria ur »Figaros bröllop», »En vårdag» af A. F. Lindblad och »Giacinta» af Ivar Hallström, ackompagnerad af fröken Julia Ziervogel.

I fråga om den förut nämda skandinaviska konserten i Tammany Hall, der fru Östberg skördade en så stor triumf, kunna vi tillägga, att herr Alb. Arveschou äfven gjorde stor lycka med de sånger han då föredrog. Den stora kören under herr Josef Hagströms ledning och de särskilda körföreningarnes sånger äfvensom den skandinaviska orkestern under herr Bredo Hansens ledning vunno äfven mycket bifall. Särskildt beröm får fröken Julia Ziervogel (från Stockholm) för sitt smakfulla ackompanjemang.

Fru Dagmar Sterky, som i Kristiania skulle ha börjat sitt gästspel i »Zampa», har i följd af sjukdomsfall bland operapersonalen ännu ej kunnat uppträda. I dessa dagar har hon också träffats af sorgen att genom döden förlora sin i Kristiania bosatta moder.

Fröknarna Augusta Öhrström och Martina Johnson, den svenska sångerskan och den svenska violinisten, befinna sig för närvarande på en konstresa i Förenta staterna, öfver allt rönande storartad framgång.

Göteborg. Å Stora teatern har under förra hälften af denna månad af pjeser med musik uppförts »Tusen och en natt» samt »Orpheus i underjorden». Den 14 d:s gaf direktör Hedenblad sin andra orkesterkonsert med biträde af konsertmästaren Tor Aulin. Programmet upptog: 1. Mozarts Symfoni C-dur (Jupiter-S.); 2. Hedenblad: Uvertyr; 3. Aulin: violinkonsert n:o 2; 4. Massenet: Scenes pitoresques.

Örebro. Den 7 januari gafs här konsert af herr *Gaston Borch*, som i Paris studerat komposition och violoncellspel. Herr B. återkom hit i slutet af förra året och hade till sin konsert inöfvat bl. a. sju egna kompositioner, dels för orkester, dels soli och ensemblenummer. Orkestern bestod af 25 man, och violinartisten Karl Bredberg från Göteborg hade vunnits till biträde. Herr Borchs egna kompositioner utgjordes af tre mindre melodiska tondikter för sopran, sjungna af komponistens moder, född fransyska, trio för piano, violin och violoncell, en romans D-dur för violin, en gavotte »Fête champêtre» för orkester och »Geneviève», lyrisk dikt för soli och orkester. Herr Borchs tonsättningar sägas vittna om »mer än en musikalisk hvardagsbegåfning», och särskildt tillerkännes honom förmåga af god orkestrering.

Norge.

Kristiania. Å Kristiania teater har detta år hittills endast af pjeser med musik gifvits »Et vintereventyr» och »Peer Gynt». — Svenska operaturnén (Anna Pettersson, Math. Jungstedt-Linden, Emil Linden, Adolf Lind och kapellmästar B. Fexer) annonserar föreställningar å Tivoliteatern den 19, 20, 21, 22 januari med program upptagande: 1. Konsertafdelning; 2. Offenbach: »En sömnlös natt»; 3. Suppé: »Den sköna Galathea». Konserter väntas för öfrigt under månaden af Chr. Cappelen (kyrkokonsert), fruar Moe, Nissen och Gulbrandsen samt herr Ondricek.

Finland.

Helsingfors. Svenska teatern har uppfört Holger Drachmanns »Strandbybor» och ett folkskådespel med sång och dans, »På Ålands skär», af Rafael Sandström. Vid en populär konsert af herr Kajanus nyårsdagen utfördes bl. a. »Cortège» af Kajanus och en ny »Fantasidans» af Köhler. — Den 12 januari gaf orkesterföreningen sin 4:de Symfonikonsert och den 15 d:s sångerskan fröken Ida Morduch en afskedskonsert. Helsingfors' Musikinstitut (direktör M. Wigelius) öppnades åter den 16 januari.

Danmark.

Köpenhamn. Å Kgl. Operan har uppförts sedan årets början af musikpjeser: »Helligtrekongers aften», »Dinorah», »Elverhöj» och »Carmen», den senare med fröken Rothe i titelrolen och herr Brun som José. — Folketeatret har fortfarande uppfört »Et Folksagn» och Casinoteatern »Columbus». Fröken Frida Schytte gaf den 7 januari konsert med biträde af sångaren herr Bielefeldt Fröken S. spelade vid detta tillfälle Mendelssohns violinkonsert, Sarasates »Zigeunerweisen» och en ny konsert (H-moll op. 61) af Saint-Saëns. Violinvirtuosen Franz Ondriek gaf den 12 konsert med biträde af sin fru, sångerskan Anna O., och pianisten Aug. Främke. Ett par folkkonserter (7:de och 8:de) hafva gifvits i början af månaden. Den 14 annonserar fru Materna konsert med biträde af violinisten Alfr. Krasselt och pianisten Georg Liebling.

Paris. Opéra Comique har upptagit »Trollflöjten», nyinstuderad och med praktfull uppsättning. M:lle Sybil Sanderson firade en stor triumf såsom Nattens drottning.

På Noveau-theâtre gifves för närvarande med lysande framgång en »lyrisk fantasie» af Mich. Carré och Gabriel Pierné, benämnd »Bouton d'Or» (»Guldknappen», smeknamn på en parisisk dansös); Piernés musik beskrifves såsom elegant och uttrycksfull.

Leipzig. Leoncavallos »Der Bajazzo», som nyligen väckte så stort bifall i Berlin, att komponisten efter första föreställningen inkallades i kejserliga logen och komplimenterades af kejsarparet, har nu äfven gifvits här å Nya Stadt-teatern den 6 januari med stort bifall. Operan har två akter med prolog, och tyska textöfversättningen är af Ludwig Hartmann.

Berlin. Ennas opera »Hexan» uppfördes den 12 dennes på k. operan här och rönte den mest fullständiga framgång. Kritiken lofordar på det högsta operan. Komponisten blef tolf gånger inropad,

Wien. Pietro Mascagnis »Bröderna Rantzau» har i Wien gjort stor lycka; framgången tillskrifves dock lika mycket det utmärkta utförandet af hufvudpartierna som sjelfva operan. En utmärkt vacker kärleksduett i slutet af denna mottogs dock särskildt med stormande bifall af den fullsatta salongen.

Dödsfall.

Bial, Carl, pianovirtuos, född 1833, gjorde på 1860 talet vidsträckta konsertresor ända till Afrika och Australien och slog sig derpå ned i Berlin som pianolärare samt verkade som kapellmästare vid Krolls teater och från 1864 vid Wallnerteatern, som han försåg med till en del omtyckta farsartade operetter. † den 20 december i 1892 Steglitz n. Berlin.

Fischer, Karl August, musidirektör och organist i Dresden, en af Tysklands förnämsta orgelspelare, kompositör till en mängd saker för orgel, sånger, 4 symfonier för orgel och orkester, en messa, en opera »Loreley» och flere orkesterverk. † den 25 december 1892 i Dresden, 63 år.

Hentschel, Theodor, kapellmästare vid Stadtteatern i Hamburg, född den 28 mars 1838 i Schirgiswalde (Oberlausitz), † den 19 december 1892. H. var förut kapellmästare i Leipzig och Bremen (1860—70), har komponerat operorna »Matrose und Sänger», »Der Königspage», »Die Braut von Lusignan», »Lanzelot von Tau», »Die schöne Melusina» och »Des Königs Schwert».

Adam och Eva. Till kompositören Adam kom en dag en ung skald, som diktat en libretto »Eva», hvilken han ville att denne skulle sätta i musik. Författaren började läsa sitt opus, men redan vid första raderna afbröt honom komponisten sägande: »Med all respekt för er dikt, men ni har vändt er till orätt person». — »Hur så?» — »Vet ni då ej hvad jag heter?» — »Jo visst, Adam». — »Nå, hur tror ni att jag kunde lyckas med denna text? Adam måste försynda sig med denna Eva, och publiken skulle spela den hväsande ormen».

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad, 13 årg. 1893, utgifves efter samma plan som förut, med **populärt**, omvexlande innehåll, försedd med **porträtter** och **musikbilagor** (omkring 14 sidor, god och lätt utförbar piano- och sångmusik) Tidningen utkommer 2 gånger i månaden omkring den 1:sta och 15:de (utom juli—augusti). Pris **5** kronor pr år. Musikbilagan endast för helårsprenumeranter. Lösnummer 25 öre. Prenumeration sker å tidningens expedition, **Olofsgatan 1** (Hötorget 6) 1 tr. upp öfver gården, (derifrån tidningen hemsändes), i musik- och bokhandeln samt å hufvudstadens större tidningskontor; för **landsorten** expedieras tidningen fortast **genom postprenumeration.**

För Musikbilagan har bidrag utlofvats af bl. a. *Ivar Hallström, Tor Aulin, Emil Sjögren* och *Franz Neruda.*

Tidningens *annonspris* är mycket *billigt*: endast 10 öre petitrad för inländsk annons. Rabatt vid förnyelse.

OBS! *Tidningen lämpar sig för* ***hvarje musikaliskt hem,*** *der musikaliskt vetande värderas; en musiktidning, som innehåller biografier, instruktiva artiklar, samlade notiser om musikverldens tilldragelser etc, är särskildt af* ***vigt*** *för* ***ungdomens musikbildning*** *och erbjuder sådan säkrare och noggrannare, än hvad andra tidningar kunna meddela, hvilka ej så regelbundet läsas och ej heller förvaras.*

Musikvänner! Försummen derför icke att **prenumerera å Svensk Musiktidning!**

J. LUDV. OHLSON
STOCKHOLM
16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönischs & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å ***2 kronor*** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

Pianinon & Flyglar

af berömda firmor till verkligt billigaste priser hos
John Jacobsson,
17 Drottninggatan 17.
Obs. Fördelaktiga afbetalningsvilkor.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Olofsgatan 1 (Htorget 6), 1 tr. upp öfver gården. Mottagning kl. 1/2 9—1/2 10 f. m. och 12—1 e. m.

Frans J. Huss.

Skandinaviska Orgelfabrikens
Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

Sångare och Sångerskor!

Inöfning af sånger och sångpartier, afseende god tonbildning och deklamation samt smakfullt föredrag meddelas ***Olofsgatan 1, öfver gården 1 tr. upp.***

Anmälning kl. 9—10 f. m.

OBS! God och billig musik!
Svensk Musiktidnings
Musik-Album
VI—1892,
Pris 1 krona.

Innehåll för piano: ***Dahl, Adr.:*** *Valse noble;* ***Enderberg, Aug.:*** *Improvisation;* ***Myrberg, A. M.:*** *På skridskobanan;* ***Sjögren, Emil:*** *Preludium;* ***Wejdling, Henning R.:*** *Klara-Menuett;* ***Åkerberg, Erik:*** *Saknad;* för sång: ***Norman, Ludv.:*** *Ånger,* en liten visa.

Innehåll: Dagmar Sterky (med porträtt). — En föregångare till Paganini. af F. Schweikert. — En operainvigning för 150 år sedan. — Följetong: Roger och Jenny Lind, af E. M. Vacano. — Musikalier och Musikliteratur, fördelaktigt bedömda i utlandet. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

Stockholm, tryckt i Bergs Boktryckeri, 1893.